

Albertanus <Brixiensis>

Tractatus de arte loquendi et tacendi

1491

135758

Albertanus

Tractatus de arte
loquendi et tacendi

Inc.

1 4 9 1

**Tractatus de arte lo-
quendi et tacendi.**

SK

Tractatus de Arte
Loquendi et Tacen-
di. Lectus à P. Abraham
Skorupka Oꝝds S. Pauli pr^o Et
ab Anno 1752. ad Annum 1760.
et ultra. Erato Successori
ad quem Venerit recommendo
istam Vetustatem.

135758

Compēdiosus tractatus de arte loquendi et tacendi multū utilis.

Noniam in dicēdo mlti errāt

*N*ec est aliquis qui linguā suā ad plenū valeat domare. beato iacobo hoc testāte. q̄ dicit. Natura bestiarū ⁊ serpētū. valucū ⁊ ceterorū domat a natura hūana. s; linguam nemo domare potest. Ideo ego Albertan⁹ breuē doctrinā sup̄ dicēdo atq; tacēdo vno v̄siculo p̄prehēdaz tibi filio meo Stephanano tradere curauī. v̄sicul⁹ hic est. Quis. q̄d. cui dicas. cur. quō. quādo requiras. v̄z q̄a hec v̄ba in hoc v̄siculo p̄prehensa pōderosa sūt et generalia. et generalitas parit obscuritatē. vt ff. de iur. iur. l. ita fidere. Itē illa exponere ac p̄ modulo sciencie mee licz nō ad plenū p̄posui delucidare. Tu igit filii carissime cum loqui desideras a temetipso incipere debes ad exemplum galli qui anteq̄ cantet ter se cū alis p̄cunt i p̄ncipio. Itaq; anq̄ spūs ad os tuū v̄ba p̄ducat. te ipsū ⁊ omīa verba in hoc versiculo posita requiras. dico tibi vt nō solum queras a te ipso. s; requiras. i. itēz queras. nam istud reiterationē denotat. vt dicas req̄ras. i. itēz queras. sicut enī repetere dī quis hoc est itēz petere ita requirere dicitur quis. i. iterum querere.

Quis es q̄ loq̄ris. h; quīz pūcta.

Primum punctum:

Ut A requires in animo tuo q̄s es q̄ loqui velis. v̄z istū dcm̄ ad te p̄tineat v̄l nō. Si non illi dicto te immiscere nō debes. sicut enim p̄ leges. Culpa ē immiscere rei ad se nō p̄tinēti. vt dicit regula iuris. Ita culpa est loqui istud quod ad se nō p̄tineat. Vnde salomō in prouerbijis dixit. Sicut qui apprehēdit auribus canē. ita q̄ trāsīt et impaciens p̄mittit alteri⁹ rixē. Et iher⁹ fili⁹ sydiac dixit. De ea re q̄ te nō molestat ne certaueris. vñ quidā. Quod te nō tāgit hoc te nullaten⁹ angit. q̄

res tibi sumope notanda est. qm̄ si de rebus ad te nō ptinētib⁹
mīme curaueris. magnā cordis et animi tranquillitatē tibi ppa
bis qd̄ egregie dicit metrista quidā. Pacificat multū de paucis
sumere cultum.

Secūdum punctum

Equiras teipm̄ a te ipso. an aliqua pturbatione animi
iis capr⁹ scz ira odio vlt̄ inuidia. aut sis ab animi passi-
onib⁹ alien⁹. Nā si turbat⁹ anim⁹ tu⁹ fuerit a loquēdo
abstinere debet. et mor⁹ animi pturbatos cohibebis. Alit̄ enī tu
lius viri⁹ ē cohibere mor⁹ animi turbatus ac appetit⁹ obediētes
efficere rōni. ⁊ iō tacere debz irat⁹. qz vt ait seneca. Irat⁹ nihil
nisi criminis loquitur. qre dicit Latho. Irat⁹ de re incerta pte-
dere noli. Ira impedit animū ne possit cernere ver⁹. Et ali⁹ dix-
it. Lex videt iratū. irat⁹ nō videt illā. vñ et Quid dixit Vice-
aim irāqz tuā q̄ cetera vincis. In et tuli⁹ dixit. Ira pcul absit
cum q̄ nil recte fieri nil considerari potest. Quae in aliq̄ pturba-
tiōe fiūt. ea nec cōstanter fieri pnt nec ab his q̄ adu⁹ agrobant
Video ergo quāta mala faciūt in hōie passioes iste ira odiū in-
uidia amor tristitia libido Alit̄ enī Salusti⁹ oēs hoīes q̄ de reb⁹
dubijs p̄sultāt. ab odio amicitia. ira atqz misericordia. vacuos
esse decet. Qm̄ nō facile anim⁹ puidet ver⁹. vbi hec officiū. qre
anim⁹ bis passionib⁹ turbatus nō ver⁹ videt. qz sūt morbi ani-
mi ipm̄ execātes. qd̄ egregie testat Petr⁹ alsōci⁹ di. Natura hoc
habet hūana. vt aīo q̄ pturbato in vero falsoqz discernēdo dis-
cretionis caret oculo. Et si de ira irato atqz iracūdo scire volu-
eris. lege in libro quem composui de amore ⁊ dilectiōe dei ⁊ ali-
az rez de forma vite. in titulo de amicitia iracūdi hominis vi-
tanda. Etiam certe cauere debz ne volūtas dicēdi intantum se
moueat atqz ad dicēdnz inducat. q̄ appetit⁹ tuus. rationi non cō-
sentiat. Alit̄ enī salomō. Sicut vrbs patens et sine muroz am-
bitu ita vir qui non potest cohibere sp̄ritum suum in loquendo
Vnde etiam dici consuevit. Tacere qui uestit. loqui nescit. Nes-
cit ergo stultus loqui qn̄a tacere nescit. nam et quidam sapiens
interrogatus cur tantum taceret. an quia stultus esset Rñdit

Stultus tacere non potest. Alibi salomon dixit Aurum tuum et argentum tuum consta. et vobis tuis facito stateram. et impone ori tuo frenos rectos. Et attende ne forte labaris in lingua et sit casus tuus insanabilis in morte. Et iterum idem ait Qui custodit os suum custodit animam suam Qui autem inconsideratus est ad loquendum sentiat mala. Etiam catho dixit Virtutem primam puto perspicere linguam suam. Proximus ille deo qui scit ratione tacere.

Tercium punctum Equiras te ipsum et a te ipso in animo tuo recogites. quod es quod alium reprehendere vis. vel alijs dicere. vel utrum de simili deo vel facto valeas reprehendi. Nam dixit beatus paulus in epistola ad Romanos. Inculpabilis es o homo qui iudicas. nam tempus committes si eadem agas que iudicas. Et in eadem epistola subdit Qui ergo alium doces te ipsum doces. qui predicas non furandus furaris. quod dicis non mechandum mecharis. qui abhominaris ydola sacrilegium facis. deum inhonoras. Et catho dixit. Que culpares soles ea ne tu feceris ipse. Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum. Nam benedicere et male operari nihil aliud est quam se propria voce damnare. ut augustinus ait. Et alibi idem catho ait Alterius dictum vel factum ne carpseris unquam. Exemplo simili. ne te derideat alter. Unde Gregorius ait Qui bene docet et male vivit qualiter damnari debet diu instituit. Prius quam igitur alius culpes a vicinis similibus innocens esse cures. Quod idem Gregorius confirmat dicens Qui alium arguit de peccatis a peccatis debet esse alienus. Exemplo christi qui mulierem in adulterio deprehensam absolvit et liberavit a pessimis iudeis. et qui accusabant et iudicabant peccatricem. cum ipsi met scelerosissimi forent. Terreant hic iudices fornicarii. adulteri avari iniusti. tam spirituales quam seculares. De quibus ait salo. Iudicium durissimum fiet his qui presunt et sequuntur. quoniam potentes potentia tormenta patientur.

Quartum punctum Equiras a te ipso intra te quod es qui dicere velis. Utrum bene doctus vel indoctus. Etiam quod dicere velis bene sapias alioquin bene dicere non valeres. Nam qui dicit sapiens interrogat. quomodo optime posset dicere. respondit. Si

tantummodo dixeris qđ bene scieris. Et thesus sydrac. Si est ti-
bi intellectus respōde primo tuo sinautē sit tibi manus tua sup
os tuū. ne capiaris in verbo indisciplinato et cōfundaris.

Quintum punctum est.

R Equiras quis erit effectus tue locutionis. nā qđā ab in-
itio videtur bona qđ malū effectū habet. Quare igit nō
soluz pncipiū. sed etiā finē et effectū requirere debes. vñ
Dāphilus dixit. pncipiū finē spectat prudēcia rex. finis pnci-
piū hz omē dē. Verbi pncipiū finē circūspice vbi. Ut melius
possis pmeditare loqui. Sin aut verbū qđ dicere velis dubiū
appareat. vñ bonū effectū habitū sit an nō. silere debes poti⁹
qđ dicere. Nā dixit petr⁹ alphūci⁹. qui fuit optim⁹ philosophus
Si dicere metuas vñ peniteas. semp est meli⁹ nō qđ sic. Sapi-
enti enī magis expedit tacere p se qđ loqui contra se. qz paucos
vel neminē tacēdo. mltos loquēdo circumuētos vidim⁹. Mō
pulchre voluit qđ ait. Nil tacuisse nocet nocet esse sepe loquutū.
Verba enī sagittis sunt quasi similia. facile dimittūtur. difficile
retrahuntur. qre dici psuevit. Euolat emissū semel in irrevoca-
bile verbū. Hoc vult Aresto. dicit Mō semel dictū est amplius
resumi nō potest qđ i dubijs meli⁹ ē tacere qđ dicē. sicut ē in facie
dubijs meli⁹ ē nō facere qđ facere. vt ait Tulli⁹ dicit Bñ pcepe-
rūt qđ vetāt agē qđ dubites an equū vl inequū sit. Eqtas enī p
se lucet dubitatio significatōz p̄tinet iniurie. et alius dixit. Si
qđ dubites ne feceris. certe omē iudiciū qđ dubitatū fuerit fugi-
to Ad intelligētiaz et expōz hui⁹ dōis qđ mltā notari possent
sz ista quicq pūcta supius posita breuitat causa tibi sufficiant.

Sequitur de quid loqueris.

Predicte notat diligēterq cognit sup hac dōne qđ. seqt vidē
aliq expōnis cā sup hac dōe qđ. et hz dē pūcta. Prīmū pūctū
Equirere debes in p̄mis. vñ vez vl falsū. Est enī ihs
sydrac. An omnia opa tua vbum vez p̄cedat te et an
oēm actū p̄cllū stabile. Super omnia enī veritas est
colenda qđ sola deo homines p̄imos facit ipse dē. veritas sit ip

fomet hoc testatē cū dixit Ego sum via veritas et vita. Si ergo loqui debeas veritatē omnimode dicas. mēdacīa dolosa penit⁹ fugato. vñ ppha. Os iusti meditabit⁹ sapientiā. ⁊ lingua ei⁹ loq⁹ tur iudiciū. ⁊ veritatē vñ sententiā verā. vnde Salo. in Ecclesi. Potius diligendus est fur q̄ assidu⁹ in mēdatio. Et ali⁹ dixit Acq̄sce v̄itati siue a te plate siue tibi oblata. ⁊ etiā Cassiodorus Deslima p̄suetudo ē desp̄cere v̄itatez purā. in q̄ nihil imis ceat falsitatē. Nā vt idem ait Bonū est vex si nō aliud ibi imis ceat aduersū. Idez intelligo etiā de simplici veritate. Ait enim seneca Oratio ei⁹ qui veritati operā dat incompressa ⁊ simplex esse debet. Ita ergo veritatē loqui debes vt dñi tuuz habeat pōd⁹ iuris iurādi ⁊ nihil insit iter tuā simplici assertionem et iusiurādū. Nā vt ait seneca Dñi qd nō habet sine iureiurādo pondus eius q̄ iusiurādi pōdus vile est. Et itez idē dicit in libro de forma honeste vite. nihil tibi intersit. an affirmes an iures. de religione et fide scias agi vbiq̄q̄ de veritate tractat nā et si iureiurando deus nō inuocat. ⁊ inuocate nō sit testis. tamē nō transeas veritatē. nec iusticie trāsillas legem. q̄ si aliqñ cogaris vñ mēdatio. vtere nō ad falsitatē s̄ ad veri custodiaz. et si cōtigerit fidelitatē mēdatio redimere nō mētietis. sed poti⁹ excusaberis. qz tibi honesta causa ē. iust⁹ autē secreta nō p̄dit tacenda enim tacet et loquēda loquit⁹. Atq̄ illa pars ē secreta tranquillitas. veritatē ergo puram dicas et simpliciē. ⁊ deuz roga vt verba mēdaciū lōge a te faciat. Nā et salomō rogauit deū dicēs Rogauit te dñe ne deneges mihi an̄q̄ moriar. vānitatē et p̄ba mēdaciū longe fac a me. mēdicitatem et diuitias ne dederis mihi. ne p̄puls⁹ ⁊ gestate furer. ⁊ piurez nomē dei mei. Et sicut ne debes loqui nisi v̄itatem ita nec facere. Dixit enī br̄s paul⁹ in epistola. ij. ad Cor. Nō enī possum⁹ aduers⁹ veritatē loqui. sed p̄ v̄itate. ⁊ talem v̄itatez dicas que tibi credat. Alioqui p̄ mēdatio reputat sicut erōuerso. vicez veri obtinet qd falso creditur. Et iō dixi sup̄ dolosū mēdanūz penit⁹ fugato. nō enī ē iudicandus mēdax q̄ dicit falsū quod putat vex. quia quantum in ipso

est non fallit sz ipse fallit. **Ecōtra** mentit̃ qui dicit esse verū qđ putat falsum. nec est libera mendatio qui ore nesciēs verū loquit̃ sciens aut̃ ṽitatez mēdit̃. **Ut** beat⁹ aug⁹ dī. vñ mens ptraria ṽbis mendax ē et pestifera vt testat̃ Esop⁹. **Om̃e** genus pestis su parat mens dissōna ṽbis qua quidē peste mltū laborāt dignita tū cupidit̃. qđ p̃clare dicit salustius. **Ambitio** mltos mortales fallos subire coegit ⁊ aliud clausum in pectore. aliud in lingua promptū habere. ¶ **Secundū punctum.**

U requirēs qđ dicere vis. vtz sit graue vtile ⁊ p̃fitabl le aut sit vanū et inane. ṽba enī vtilia ṽtuosa et p̃fita bilia sp̃ dicere dēm⁹. inania vero penit⁹ silere. **Aut** enīz **Seneca** de forma honestate vite. fmo qđ tuus nō sit inanis. sz aut cōsoleat̃ aut doceat aut p̃cipiat. aut moneat. **Et** paul⁹ in epla ad thimot. dixit p̃fana ⁊ vaniloqa euita. ¶ **Terciū punctū.**

R Equiras an dicas qđ rōnabile sit an irrōnabile. **Rōna** bilia vero sūt sp̃ dicēda. irrōnabilia ṽo sūt tacenda. **Nā** qđ rōne caret nō potest esse diuturnū. qui enī rōnem secum portat totū mūdūz vincit. vñ scriptū est. **Si** vis vicere to tum mundum te subice rōni. **Rōne** enī muniēda est adolescen cia et etiā dīci cōsuevit. **Hñ** adhibita rō cernit qđ oportunū sit neglecta ṽo mltis implicat̃ erroribus. ¶ **Quartū punctū est.**

R Equiras vtz dicas qđ asperū ṽl durū aut qđ molle dul ce ṽl suave dulcia enī ṽba sūt p̃ferēda. ptraria ṽo tacē da et penit⁹ obmittēda. **Dixit** enī ihesus sidrac. **Tibī** et psal teriū suauē faciūt melodīa. sup̃ vtracq; aut̃ lingua suauis. **Et** ite ⁊ idēz dixit ṽbū dulce mltiplicat̃ amicos ⁊ mitigat̃ iūmicos. vñ et dīci p̃suevit. **Silua** tenet leporē. sapiēt̃ lingua leporē. **Et** pā phl⁹. **Excitat** ⁊ nutrit faciūdia dulcis amorē. **Mollia** etiā ṽba ⁊ uō dura dicēda sūt. **Aut** enī salo. moll⁹ fmo frāgit irā. fmo qđ du r⁹ suscitāt furozē. **Hoc** idē **Tulli⁹** p̃clare dicit. **Nō** facile dictū ē q̃itope p̃ciliat̃ aīos coītas. affabilitasq; fmois. ¶ **Quintū punctū.** **R** Equiras an dicas quid pulchrū ⁊ honestū an tpe ṽl malū nā p̃lebra ⁊ honesta verba dicenda sūt turpib⁹ et malis dimissis

Alit enī btūs paul⁹ in epistola p̄ima ad Cor. Nolite seducti cor-
rumpi bonos mores colloq̄a mala. et alibi idē dixit in epla ad
Eph. Dis finis mal⁹ de ore v̄ro nō p̄cedat. Et itē i eadē epla
subdit Turpitudine aut stultiloqu⁹ aut scurrilitas que ad rē nō
p̄tinēt nō nominet in vobis. si cut decet sanctos Et Sēñ dixit
de formula honeste vite Al verb⁹ q̄ turpib⁹ abstinet⁹ qz licētia
eor⁹ i p̄udēciaz nutrit. Et Salo. dixit Hō assuet⁹ in verbis in
propetia nō erudiet cūq̄ dieb⁹ vite sue sed sp̄ in gr̄a sale sit cō-
ditus Alit enī btūs paulus in epla ad Colos. Sermo v̄o sp̄ in
gr̄a sale sit cōditus. vt sciat quō oporteat vnicuiqz respōdē

¶ Equiras iē qd dicas obscur⁹ v̄l ābiguū ¶ Sextū pūctuz
sed dicere debes clar⁹ ⁊ apertū Dicit enī lex Nihil intes ne
gat q̄s aut taceat. an obscure r̄ideat quātū ad hoc vt in certuz
dimittat interrogātez Scrip̄ ē enī Sanctius est mutū esse q̄
qd nemo intelligat dicere. Hic ē vt nemo sophisticē loqui debe-
at. sermo enī sophistic⁹ obscurus est et deceptorius Alit enī ihs
sydzac. q̄ sophisticē loquit̄ odibilis ē ⁊ omī re defraudabit non
enī data ē ei a deo gr̄a. ¶ Septimū pūctuz est

¶ Equiras ne qd iniuriōsū v̄l ptumeliōsū dicas v̄l facias Sc̄p-
tuz ē enī m̄lta iniuriat̄ q̄ vni facit iniuriā. vñ ihs sydzac dicit Dis
iurie p̄imi ne memineris. ⁊ nil agas in opib⁹ iniurie. vñ cassio
Iniuriā vni⁹ cōpago totā cōuertit Et etiā pau. i epla ad colos
ait q̄ enī iuriā facit accipiet qd inq̄ gessit. Et sēñ in eplis Ab
alio expecta qd alteri feceris. ⁊ hoc in alio de quibet iniuria ⁊ cō-
tumelia ⁊ maxie de illa q̄ fit sub s̄latiōe bōi. a t enī tullī⁹ nulla
maior at capitalior ē iniuria q̄ eor⁹ q̄ tūc cū maxie fallūt id agūt
vt boni viri esse videāt Iniurie nāqz ⁊ ptumelie tā pessie sūt vt
nō solū cuilibz siglariē noceāt. s̄ ⁊ etiā ciuitatib⁹ ⁊ regnis. q̄ ap-
terea distributiōz ⁊ mutacōz paciāt Nā vt ait ihs sydzac Reg-
nū a gēte i gētē t̄nsfert p̄p̄t iusticias iniurias ⁊ p̄uēlias. ⁊ nō so-
lū a dicēdo t̄ faciēdo altēi iuriā cōhibē te dēs atz cessare. s̄ etiā
altēi volēti dicē v̄l facē iuriā. obsistē dēs si p̄mode potes. Alit
enī tullī⁹ i po. l. d. offici⁹ Duo sūt iusticie genera. vnū eor⁹ q̄ i

ferūt iuriāz: alterz eoz q̄ ab his q̄b⁹ inferi si p̄nt nō ppulsant iu-
turiāz: Et tantū viciū qui nō obstat iniuriāti si potest. q̄ si parēs
tes aut patriam aut amicos deserat Si cōmode possunt fieri.
quia demū fieri posse dicūt q̄ cōmode fieri possūt vt lex nostra
dixit Si aut ali⁹ tibi iniuriā dixerit tacere debes Nā vt ait au-
gustin⁹ in libro de sūmo bono Btiosi⁹ tacēdo est iniuriā fuge-
re q̄ rñdendo supare.

¶ Octauum punctum

R=Equitras ne qd̄ irrisoriū dicas neq; de amico neq; de quolibet
alio Sc̄ptur⁹ ē em̄ Amico nec ioco ludere q̄dem liceat.
Et itez Bon⁹ amicus lesus grauius irascit inimic⁹ aut ppter
derisiones de se factas tecū cito ad verba pueniret aut vbera-
culibet aut irrisio de se facta displicet Irisio facit vt amor inf
eos minuit Et fm̄ regulā amoris Si amor minuat cito deficit
et raro cōualescit et certe ppter irrisiones factas scito diceretur
tibi qd̄ nolles audire Nā dixit salo Qui temere manifestat vt
cia sua intēpestiue audiet crimia Et marcialis dixit Deridens
alios nō indert⁹ abibis Et itez idez Si rideo aliū vl̄ si rideris
vtz q; culpa ē in aure prius turpe sequēs vō mag⁹ Requiras
ne qd̄ dolosū dicas neq; sediciosū Dixit em̄ ppha Di spdat do-
min⁹ vniuersa labia dolosa ⁊ linguā maliloquā Et idez pclare
q̄rit Quid dēi aut qd̄ apponat tibi ad linguā dolosā Et rñdet
vbo terribili dabiūt sagitte acute potēt dei cū carbonib⁹ desola-
torijs Lauēduz tibi sūme ne aliqd̄ sediciosū dixeris nihil em̄ ē
pnitios⁹ in ciuitate q̄ seditio vbi seditio ibi ciuiū diuisio Sed
vt ait dñs omne regnū in se diuisū desolabit et dom⁹ supra do-
mū cadet.

¶ Nonum punctum est

R=Equiras ne qd̄ supbū dicas Nam dixit salo vbi fuerit sup-
bia tibi et cōtumelia vbi aut humilitas tibi sapientia simul
cū gl̄a Et iob Si ascēderit vsq; ad celos superbia ⁊ caput elus
nubes tetigerit q̄si sterq̄liniū i sic pdefmt ihs sydzac di Adibit
est corā deo ⁊ hoib⁹ supbia ⁊ execrabil⁹ ois iniquitas ⁊ iterū ob-
furgatio et i iurie ānullabūt sbaz ⁊ dom⁹ q̄ nimis locuples ē an-
nullabit supbia Et ita clare ptz q; supbia facit boiez odib⁹ ilē ap̄d

omnes. et destruit omnia que possidet dona. quod multum egregie testatur
quidam dicens Si tibi copia si sapientia formaque detur Sola superbia
destruit omnia si contemnit Denique requiras ne verbum ociosum dicas Scipio
tunc est namque De omni verbo ocioso redditurus sum? rationem Sit ita
que verbis tuis efficax. non inane. sed rationabile. dulce. suave molle. et
non durum. pulchrum et non turpe vel malum. non obscurum. non ambiguum
non sophisticum non iniuriosum nec sediciosum. non irrisorium nec dolosum
non superbum nec ociosum Hoc denique trado tibi per reglem generali. quod
omnia facta que pietatem caritatem et veritatem nostram ledunt. et ut gene
raliter dicam que contra bonos mores fiunt. nec nos facere posse creden
dum est ut lex nostra dicit. que nec ea dicere debemus? At enim socrates
Que facere turpe ea nec dicere honestum puto. honesta igitur semper dicere
debes. non solum in extraneos sed etiam in tuos. nec enim inhonestis
verbis in suos uti debemus? que honestum in alios esse desiderat Quia in om
ni parte vite honestas necessaria est. Et lex sit infinita exa super hoc
verbo que ad te exponere et intelligere tam dici possent. sed hic ad pre
sens tibi mi fili dicta sufficiant.

Cui loquendum sit hinc puncta septem

Habito tractato super his duabus de consiliis? quibus et quid. accen
das ad tractandum super hac dictione cui. Et sunt ista? Considerationis

Primum punctum est.

Septem puncta.

¶ Unum loqui desideras. requiras cui loquaris utrumque amico vel al
teri Amico loqui bene et certe potes. quia nihil est dulcius quam
habere amicum cum quo tamquam cum tempore loquaris Non tamen loquaris de
quibus palam et publicum timeas. si inimicus postea fieret At enim
Seneca in epistolis Sic loquaris tamquam deus audiat. et sic vivas cum hominibus
tamquam deus videat. Et aliter Sic habeas amicum ut non timeas ipsum si
erit inimicus Unum petrum? alfo? Propter amicos non perditos. pvideat
ibi semel de inimico et millesies de amico. quia forsitan amicis quibus fiet in
imicus Et sic leuius poterit perire damnum suum Secretum quoque tuum de quo
non vis ut sciat vel non potes habere periculum qui revelet tibi soli habe
as. nullique manifestas At enim ipse siddrac. Amico et inimico noli

enarrare sensū tuū. ⁊ si est delictū tuū noli denudare. Audiet
enī te et respiciet te et q̄si defendēs peccatū tuū subridet te. Et a
lius ait Quod secretū esse vis nemini dicas. Et alius Vir est
mes ab vno posse celari secretū. Et alius cōciliū vel secretū
tuū absconditū q̄si in carcere tuo est reclusū. reuelāte vō te in car
cere suo tenet ligatū. q̄re dixit Qui cōciliū suū retinet in corde
sui iuris ē meli⁹ eligere. Naz tuti⁹ est tacē q̄ vt taceat aliū rogāe
Cōcordat Sen Si tibi ipsi nō imperasti vt taceres. quō ab ali
o silentiū q̄ris Si aut cōciliū secretū habere volueris amicitio
fidei et p̄bato atq; secreto illud cōmittas. Suadet enī. Salo
mon. Multi pacifici sint tibi et conciliarius vnus de mille. Et
Latho Cōsiliū archanū tacito cōmitte sodali. Corporis auxili
um medico cōmitte fidei. Inimico aut nō multū loq̄ris. nec se
creta tua illi detegas. hoc pl̄chre docet q̄ ait. Nec cōfidatis secre
ta nec detegatis. Cū quibus eḡstis pugne discrimina tristis. Et
alibi idem dixit. Nulla fides hosti tibi sit q̄ talia nostri. Propt̄ et
hostilis tibi sit p̄uasio vltis. ⁊ hoc dico tibi etiā si cū inimico in
grāz redieris. Scriptū est enī cū inimico nemo tute in grām re
dit. Vapor enī odij semp latet in pectore inimici. vnde Sen.
Nūquid vbi diu fuit ignis deficit vapor. quare idē ait. pro ami
co potius expedit occidi q̄ cū inimico viuere. vnde et Salo. In
imico antiq̄ ne credas in eternū. et si humilis vadat ⁊ curuus
non credas illi. captus enī ē vtilitate non amicitia. reuertitur
voluntate vt capiat fugiendo que non potuit prosequendo. Et
alibi idē horribile verbū dicit. In oculis tuis il lacrimabitur in
imicus. et si viderit tps non satiabitur sanguine tuo. Et petrus
alfonsius dixit. Ne associes te inimicis tuis. cum alios poteris
regere socios. que enim mala egeris. notabūt. que vero bona fi
unt denigrabūt. cum omnibus deniq; caute loquendum et fact
endum est. quia multi creduntur amici qui reuera sunt inimici.
Nam omnes ignotos quasi inimicos suspicandos asserit. ait ei
Non egredieris viam cum aliquo nisi prius eū cognoueris. ⁊
si quisq; in via tibi ignot⁹ te associauerit iterq; tuū inuestigauerit

dic te longius ire q̄ disposueris Et si detulerit lanceaz vade a
dextris si ensem vade a sinistris. ¶ Scdm pūctuz est.

Equiras vtz insipienti aut sapiēti loq̄ris Alit enī Sa-
In aurib⁹ insipientiuz ne loq̄ris qz despiciēt doctrinā
eloquiū tui Et itez vir sapiēs si cū stulto p̄tēderit siue
trascat siue rideat nō iueniet requiē Et itez Nō recipit stultus
verba prudentie nisi ea dixeris q̄ vsantur in corde suo Et ibes⁹
Iydaz. cū dormiēte loquit⁹ qui narrat stulto sapientiā. ⁊ in fine
narrationis dicit q̄s est hic

¶ Tercū pūctum

Equiras ne cū irrisore loqueris Scptū ē enī Lū irris-
ore p̄sorciū nō habear loq̄le eius assiduitate quasi tox-
ica fugias. societas eius cui loq̄ris ē altera affabilitas
Et salo Noli arguere irrisorē ne te oderit Argue sapiētez et te
diliget Et Sen. dt Qui corripit irrisorē ipse sibi iniuriā infert
qui arguit implū ipse sibi maculā q̄rit ¶ Quartū pūctuz
Equiras ne cū linguoso vl loq̄ci colloq̄z habear neqz
cū cinicis. i. latratib⁹ ⁊ mordacib⁹ Alit enī p̄pha Vir
linguosus non diliget in terra Et ihs sidzac dicit

Terribilis est in ciuitate sua homo linguos⁹. ⁊ temerari⁹ in vbo
suo odibilis est Et itez qui odit loquacitatē. extinguit maliciā
Et alibi idē dt Lū viro linguoso ne loq̄ris in ignē illi⁹ ne p̄des-
cendes ligna. ⁊ alibi idē ait Nec cū fatuis p̄ciliū habear. nō enī
possūt diligere nisi q̄ eis placēt Itē. cū cinicis nō mltū loq̄ris.
Alit enī tull⁹ Rō cinicoz penit⁹ abijciēda est Linos grece latie
dicit cāis In cinici dicūt latrātes vt canes. de q̄b⁹ et silib⁹ dicit
domin⁹. Nolite p̄cere margaritas int̄ porcos ¶ Quintū pūctū
Equiras ne cū maluiol mltuz p̄tēdas Alit enī aug⁹ Si
cut ignis q̄ntomag ligna suscepti sp in maiorē flāmāz
erigit Ita mal⁹ hō q̄nto magis rōnez audierit sp in maliciā ex-
citabit. vñ salo. In maluiolā aīaz nō intrabit sapiētia. q̄re. La-
to dicit. Lōtra v̄boso s noli p̄tēdē v̄bis Sermo dat cūcā aī-
mi sapiētia paucis

¶ Sextū pūctū est.

Equiras ne de secretis cū ebrioso vl muliere mala loquaris

Bi

Cinici & latrantes

dicat enim salo. Nullū secretū ē ubi regnat ebrietas. et ali. Bar
rultitas mulierū id solū nouit celare qđ nescit. Septimū pñctū ē
Eniq; regras quib; audietibus aliqd loqris. scriptū ē
em. Prospece te circū si vis pferre sinistz. Nelicet for
san qui maledicat ideoz. Et certe mltā exā ad expōz et in
telligentiaz hui; dcois. Qui pont pñt. sz ista in pñti tibi carissime
fili sufficiāt. Cur loquēdū sit reqrendū est. et sūt quiq; obfuāda
ūc accedam; ad expōz hui; aduerbiū cur. 7 certe istud. Cur
causā reqrit. Requiras q; tui dicti cāz. nā sūt in factū et facie
endis cā est reqrenda dicēte sen. Quiscūq; facit cāz reqre. 7 cū
liciaueris. lexit; cogitabis. ita q; in dictū cā est reqrenda. 7 sicut si
ne cā nil agit nec iracūdis fortuitū casib; implicat. vt Cassio.
dixit. Ita sine cā nihil dicē debes. Et sicut in q̄libet re pposita q;
duplex cā repit. i. efficiēs material; forāl atq; finalis. Ita 7 in
dictū nris q̄duplex cā q̄nq; repitur. Lā material; p̄tinet sub qđ
formalis sub quō. Lā efficiēs p̄tinet sub q̄s. Sz in pñti loquis
mur de cā finali. quā causā q̄rim; p cur. Lā igit final; tui dicti
sit aut p dei fuitio. aut p huāno p̄modo. aut p utroq; aut for
te p amico. aut p omnib; p̄dict. Pro dei fuitio. vt faciūt p̄di
catores seclares et spirituales. Pro huāno p̄modo vt faciūt cau
sidici 7 alij oratores. nā fm btū aug. 7 lcz aduocato vēdē iustā
aduocatiōez. 7 iurispito vēdere iustū p̄citiū. Et h qñ dīx vba p
huāno p̄modo regras qđ sit p̄modū et q̄le. debz em eē pulchrū
nō turpe qz fm leges. turpia lucra sūt ab hominib; ppulsāda. q;
re sen. dicit. Turpe lucz vt dispēdiū fugito. et ali; valde p̄clare
ait lucz cū mala fama dāduz ē appellandū et alibi scriptum est
Mallē pdidisse q; turpis accepisse. Dz etiā p̄modū eē moderatū
Lōpōit em p̄modū ex cū 7 mō. nā vt ait cassio. Si comodū mē
surā excesserit vi sui nois nō hēbit. Dzetia eē naturale. 7 q̄si cō
mune. i. cū p̄mō nēo 7 aliēo. Ait em lex nature. equū ē neminez
cū alteri; iactura fieri locupletiozē. qđ ait tul. neq; tioz neq; do
loz neq; mors neq; aliud qđ extñsec; accidere possit. tā ē p̄ nas
turā q; ex alioz icōmodo suū augere p̄modū. 7 maxie de exigul

tate medicū Ait em cassio Ultra omnes credulitates ē dūltens
 vel. e fieri de exiguitate medicū Pro vtroq; aut. t. p dei fuitio ⁊
 hūano cōmodo dicūt vba sacerdotes ⁊ clci seclares pncipalit
 p dei fuitio. scūdarlo p suo cōmodo Vivere em debēt de alta
 ri vt decreta clamāt Et etiā paul⁹ in epla i ad Cor. vbi dī.
 Qui altari fuit cū altari pticipāt Ita ⁊ dñs ordiauit his qui
 euāgeliū denūciāt. de euā⁹ v. uē debēt Quidā tñ clerici cāz puer
 tāt. qz pncipalit faciūt ⁊ dicūt vba p hūano pmodo ⁊ p boīs
 pbendis ⁊ scūdarlo p dei fuitio. qd facē nō debēt Lā vō dicē.
 dī p amico te mouē dī dū tñ vba sit iusta ⁊ hoēsta Lex em a
 micitiē fm tull. hec ē. vt nō rogem⁹ res tpe. nec faciam⁹ rogari
 nō em p amico facē l dicē dēs qd ad pctm ptinet Nā fm reglaz
 iuris. nō ē excusatio peccati si amici cā peccaueris Amici em ē
 mina si feras facis tua Et qd pl⁹ ē bis peccat q pctō obsequiū
 accōmodat. crimē sibi parat q nocētez adiuvāt. nā soci⁹ fit cul
 pe q nocētez adiuvāt. et maxie i re tpi duplex ē pctm Ait em sen
 In turpe re peccare bis ē deliquere Inopē vō amicū defēdere
 debes vt ver⁹ defēsor dicaris Ait em cassio. Ille pprie defēsor
 ē dicēd⁹ q defēdit inopez. Pro oib⁹ vō pdict libēt⁹ sūdas vba
 vtilia scz p dei fuitio ⁊ hūano pmodo et amici vtilitate Et lcz
 mltā exā ad expōz hui⁹ aduerbiū cur. dici valeāt hec breuitat cā
 tibi sufficiāt Quō loqndū sit sūt quīq; modi obseruādi

Redicx aud. ⁊ intellect sup hoc aduerbio cur. Expōnez
 et intellēm audias hui⁹ dictionis quō Et certe istd quō for
 mā ⁊ modū reqrit q cū loqris modū dicēdi reqres Nā sic i re
 b⁹ mod⁹ ē suād⁹. de q dici cōsuevit Vbi⁹ adde modū mō⁹ est
 pulcerrīa vtr⁹ vltra em modū ⁊ circa modū nihil ē rectū Qd mlt
 tū elegāt ⁊ pēlare dī orati⁹ Est mō⁹ in reb⁹ sūt certi digniq; fies
 Quos vltra citraq; neq; pssit rectū Et ita i dicx si mō⁹ omī
 tat. nihil laudabile poterit inueniri Ait em Cassio. mod⁹ vbiq;
 laudād⁹ est Mod⁹ itaq; tu⁹ sit quiuplex videlcz in pnūciatiōe
 in velocitate. i cārditate. in qūtitate. ⁊ in qualitate Vidēdū ē q
 qd sit pnūciatio Pronūciatio ē vboz dīgras reb⁹ et scīb⁹ accō
 B q

modata et corporis moderatio Nec enim intantum excellit ut se
cūduz sententia marci tullij. q̄ indocta orō laudē psequit si opti
me ferat Et quāuis expolita sit si indecēter dicat p̄ceptuz irrissio
nēq̄ mereat Inpronūciatiōe itaq̄ p̄mū exerceri debz vox. ⁊ spi
rit⁹ moderatio. corporis et lingue mot⁹. vitia q̄ si q̄ sūt ozis. dilige
ti cura emēdāda sūt ne v̄ba sit inflata. v̄l alienata. v̄l in faucib⁹
frēdentia nec vocis. immaitate resonātia. nō aspa frēdentib⁹ ⁊
habitātib⁹ labijs. plata. s̄z p̄ssim et leq̄lit v̄l leuit ⁊ clare p̄nūciis
ata. vt suis q̄q̄ materie sonis enūcient. ⁊ vnūq̄q̄q̄ v̄bū legitimi
mo accētū decoret nec immoderato clamore vociferet. nec osten
tationis cā frāgat orō. verū p̄ locis reb⁹ caus. ⁊ p̄ib⁹ dispēsan
da est Nā aliq̄ simplicitate narrāda sūt Aliq̄ auctoritate suadē
da. alia cū indignatiōe dep̄mēda. alia miserationē flectēda. ita vt
vox ⁊ orō sp̄ sue cause cōueniant Sequit̄ q̄ vt q̄ leta sūt. leto vul
tū p̄nūciabūt. q̄ tristia. tristi vultu. q̄ crudelia minaci vultu di
cēda sūt Qd̄ p̄lare docet Orati⁹ dicēs Tristia mestū vultuz
verba decēt iratū plēa minaz Ludētez lasciuia. seuer⁹ seria dic
ta Obseruāduz ē etiā vt sit recta facies. ne labia detorqueatur.
nec magn⁹ hlat⁹ nec supin⁹. i. supress⁹ vult⁹ nec defecti in fra o
culi. ⁊ inclinata ceruix. nec eleuata aut dep̄ssa sup̄cilia qz nihil po
test placere qd̄ nō deceat. et fm̄ Tullij Caput art⁹ ē dicere qd̄
deceat labia lābere v̄l morderē ē deforme Lū etiā in dicēdis v̄
bis mod⁹ esse debeat. ore nō magē q̄ labijs loquēduz est. dicē
da q̄ sūt s̄bmissa leuit matura gūiter iuflexa moderate Lū m̄g
na dicim⁹ gūiter p̄ferēda sūt. cū etiā pua dicim⁹ humiliter cū
mediocritia temperate. nā etiā in puis causis nihil grande ni
hil sublime dicēduz ē. s̄z leui ac pedestri more loquēduz est In
caus vero maiorib⁹ vbi de deo v̄l hoīm salute referim⁹ pl⁹ m̄g
nificencie et fulgoris est exhibēduz In p̄parat⁹ vero causis vbi ni
hil agit nisi vt auditor delectet. moderate dicēduz ē S̄z notidū
ē q̄ quīs de magnis reb⁹ q̄sq̄ dicat nō tñ sp̄ magnifice dicē de
bet Nā vt auctor ē seneca de formula honeste vite Lauda p̄e
vitupa p̄cius Sitr̄ rep̄bēdēda est nimia laudatio sicut imode

rata vituperatio. Illa em̄ adulatōe hec malignitate suspecta est
In p̄ntia aut̄ sui aliquis laudari nō debz. S̄ptuz est em̄ Lau-
dare p̄ntez nec ledere decet absentē. In velocitate ⁊ tarditate si-
milis modū req̄ras. v̄x tñ aliud in dicēdo est q̄ in faciēdo. non
em̄ debes esse velox ad loquēduz. s̄ tard⁹ cū moderat̄ie cōpetē
ti. Sit em̄ bt̄us iacob⁹ i epl̄a sua. Esto velox ad audiēduz. tard⁹
v̄o ad loquēduz ⁊ tard⁹ ad trā. Et salo. dicit. Vidisti hoiez ve-
locē ad loquēduz. stulticia sperāda ē maḡ q̄ illi⁹ correctio. Et
cassio. Hec ē regal̄ p̄culdubio v̄t⁹. tard⁹ in v̄ba p̄rūpe ⁊ cele-
rius necessaria s̄tire. Silr in iudicādo tard⁹ eē debes. S̄ptuz
ē em̄ Optimū iudicē existimo qui cito intelligit ⁊ tarde iudicat.
In etiā dicit cōsuevit. Ad penitēduz p̄perat qui cito iudicat. Lō-
petēs em̄ mora in talib⁹ nō ē re. pbāda. vñ q̄daz dicit. Mora
oīs odio ē s̄ facit sapiētez. Pariformit̄ i cōcilij req̄ras tarditas-
tem ⁊ nō velocitatez aut festinantiaz. In deliberādo em̄ vtilia
mora ē tutissima. S̄ptū est em̄ De cōcilij q̄ diu tractaueris
Id puta rectissimū. velox em̄ cōciliū sequit̄ penitētia. ⁊ itez tria
sūt cōtraria concilio. festinātia ira et cupiditas. In faciēdo aut̄
post deliberatiōez. velocitatē exercere debet. Sit em̄ s̄n̄. in epl̄is
Min⁹ dicito q̄ facias ⁊ diu deliberato cito facito. Celeritas
em̄ bñficiuz gratū facit. Hoc pulchre dicit salusti⁹. Prius q̄ inci-
pias cōsulito. ⁊ vbi cōsulueris mature. facto op⁹ ē. Et salomon
Vidisti hominē velocē in opere suo. coraz regib⁹ stabit. nec erit
inter ignobiles. Et ihs sidzac. In omnib⁹ opib⁹ tuis velox esto
et omnis infirmitas nō occurit tibi. Nō tñ tātaq̄ velocitatem ex-
erceas. q̄ in operib⁹ p̄fectiōez impediāt. In quantitate insuper
modū requiras nō multa dicēdo. Nā in multiloquio nō dēst
peccatū. Et salo. in ecc̄ias. dicit. Multas curas sequūtur somnia
et in multis sermonib⁹ inuenitur stulticia. Et alibi idēz. In om̄i
tēpoze bono erit abundantia. vbi aut̄ sūt verba plurima ibi fre-
quent̄ egetas. et S̄n̄. Nihil eque p̄derit nisi quiescere. ⁊ cum
alijs loqui minima. secū multa. Moderate tñ loqui ⁊ tacē dēs.
Dicit em̄ p̄p̄hilus. Nec nimis taceas nec verba sup̄flua dicas.

Audias ergo prima rideas vō pauca Nam vt ait Socrates
In omnib⁹ placere poteris si gesseris optima et locut⁹ fueris
pauca In qualitate deniq³ loquendi moduz requiras. scz dicē:
do bene Scriptū est enī Principiū amicitie ē bene loqui. male
dicere vō est exordiū inimicitiaz Dicēda igit⁹ sunt vba leta. bo
nesta. lucida simplicita. pposita. plano ore. vultu quieto. facie cō
posita. sine immoderato cachinno clamore nullo pf.rendo. De
quib⁹ salo. dicit fauus mellis verba pposita. dulcedo anime et
sanitas ossium Et hec ad expositionez et intelligētiaz hui⁹ dic
tionis quomodo dicta sufficiant.

Quando loquendū et dicēdū sit et q^o ordine.

 Upest deniq³ videre de intelligētia et expōne hui⁹ aduerbiū
quando. certe istud quādo tempus requirit Requiras ergo
diligeut tempus dicendi simul et ordinem Ait enim ihs sydzac
Homo sapiens tacebit vsq³ ad temp⁹ lasciuus aut et imprudēs
nō obseruauit tempus Seruando ergo tempus seqris vbuz sa
tempus dicendi. tempus tacendi Magna enī res est vocis et si
lenciū temperamētuz Un⁹ Sen. dicit Serua itaq³ silentiū donec
loqui tibi fuerit necessariū et nō solū tuū silentium serua sed etiā
alioz silentium expecta Expectare q^o debes dicendi tempus do
nec tibi pbeat audituz Ait enim ihs sydzac. vbi non es audit⁹
non effundas sermonez. ⁊ importuna noli extolli in sapiētia tua
Importuna enī est narratio tua quādo tibi nō pbe⁹ audit⁹ et ē
quasi musica in luctu. Nā vt idez ait. musica in luctu. importu
na narratio. Et qui narrat verbū nō attēdenti quasi qui se exci
tat dormientez a graui somno Et nō solū in dicendo alijs. sed
etiā in rīdendo temp⁹ expectare debes Nā scriptuz est Ne pe
res rīdere donec finis fuerit interrogātis. Nā vt ait salo. Mul
prius respōdet ante q³ audiat. stultū se esse demōstrat. ⁊ pfusiōe
dignuz Silr q³ prius loq³ anq³ discat. ad cōtemptuz et irrīdōez
pperat. vñ ihs sydzac dicit Nā iuditiuz para iusticiā Et anq³ lo
quaris discē singla Ergo suo loco et tempore dicēda sūt. pposte

ro ordine penite? obmisso Naz si de p̄dicatiōe loqui desideras tē
pore congruo prius historiam dices que docet rem gestam.

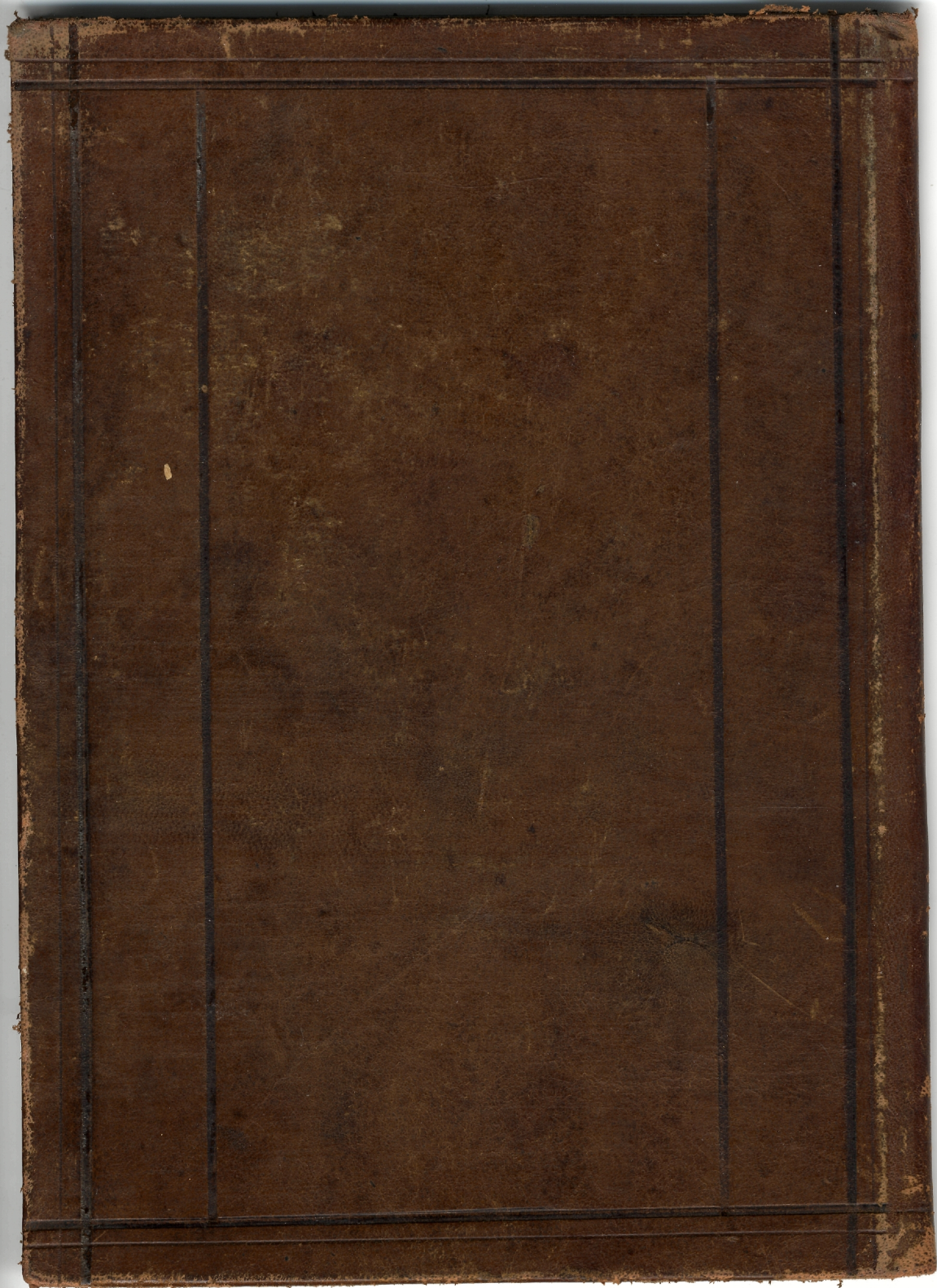
Postea vero allegoriā que docet mysticuz sensum ad ecclesiam
militatē p̄tinentēz Tercio vero tropologiaz que ē ad informa
tionem bonoz mox Si vero de epistolis tractes primo loco po
ne salutationez secundo exordium tercio narratiōez quarto pe
nitōez et quinto cōclusiōez Si autem de p̄conādo in ambacia
tis faciendis studeas primo loco ⁊ tpe salutiōez dicas Se
cundo vero p̄mendatiōez tam illoz ad quos ambiciata dirigit
q̄ socioz tecum ambaciataz portantium siue narratiōez ei⁹ qd
tibi impositu fuerit Tercio facies exhortatiōez dicēdo suasio
verba ad consequendum id qd postulatur Quarto in omni po
stulatione allegando modum q̄ id quod postulatur fieri valeat
Quinto indices exempla de rebus in similib⁹ negocijs factis ⁊
obseruatis Sexto tenide assignabis sufficiētez rationez ad pre
dicta omnia Et hoc facias ad exemplum gabrielis archangeli
qui cū missus esset a deo ad beatam virginem Mariāz Primo
posuit salutiōem dicens Ave gratia plena dominus tecuz be
nedicta tu. 2c Secundo p̄fortatiōez siue exhortationem s̄biūxit
de deo ne timeas Maria. 2c Quā exhortationez p̄posuit arch
angelus demunciationi Et ideo qz beata maria turbata fuerat
in salutatione archangeli Tercio vero posuit ammiratiōez di
cens Ecce concipies in vtero et paries filium. Quarto posuit
modi expressionez cum dixit spiritus sanctus supueniet in te et
virtus altissimi obumbrabit tibi. Quinto posuit exemplum cuz
dixit Ecce elizabet cognata tua pariet filium in senectute sua.

Sexto assignauit sufficiētez rationez ad predicta. cū dixit quia
non erit impossibile apud deum omne verbum Si autem de
legib⁹ et decretis tractare volueris primo tempore et loco litte
ram ponas secundo casum tercio littere expōnez quarto siliā
quinto p̄traria sexto solutiones Et sic de qualibet scientia que
ad eam pertineant secundum prius et posterius sunt dicenda:

149
Hec deniq; exempla super hoc aduerbio quādo tibi ad presēs
dicta sufficiāt Tu aut ex ingenio tibi a deo p̄stito mltā sup hoc
et super quolibet v̄bo huius v̄scoli Quis qd̄. rē. p tue volun-
tatis arbitrio poteris cogitare Nā sicut abecedario omnes scrip-
ture volumūt ita sup hoc dicto v̄scolo Quicquid dicit v̄l taceri
debet fere posset inflecti Hanc igit̄ doctrinā suploquēdo v̄l ta-
cendo breui ⁊ comprehensam tibi et alijs fratrib⁹ tuis literatis
scribere curauī qz vita litteratorū poti⁹ in loquēdo v̄l in dicēdo
q̄ in faciēdo p̄sistit Seneca hoc testante qui ait Culpa ē mini-
me cōueniēs litterato viro occupatio exercēdi laceratos ⁊ dila-
terādi v̄tutem Si aut etiā sup faciēdo volueris habere doctrinā
nam detrahatur de hoc v̄scolo istud v̄bū dicas et in loco illius
ponas hoc v̄buz facias Unde dicat Quis quid cur facias cui
quō quando requiras Et ita vere omnia que dicta sūt supra et
multa alia poterūt ad v̄bum facias aptari vtiliter His deniq;
audiis circa predicta exercitatione intentissima et frequenti vsu
teipsum exerceas Nā exercitatio ingentū et naturā sepe viuicī ⁊
vsus omnium magistroz precepta superat vt valeas doctriuz;
dicendi ac faciendi in promptu habere Deum insuper exora q̄
mibi donauit predicta tibi narrare vt ad eterna gaudia nos fa-
ciat peruenire. **A M E N**

1291
Explicit libellus de doctrina loquēdi et tacēdi ab Alb-
tano causidico prixiensi ad instructionem filioz suoz
compositus. Impressus ac finitus Lipsiæ Anno do-
mini M^o. cccc^o. lxxxxi^o secūda fersa ante viti.

www.books2ebooks.eu